

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200193
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8519200193.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobkyne A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, právne zastúpená JUDr. Ladislavom Riedlom, advokátom, Konštantínova 6, Prešov proti žalovanému DPS Financial Consulting, s.r.o., Tamaškovičova 17/2742, Trnava, IČO: 46 713 930, právne zastúpený advoconsulting s.r.o., Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 47 253 428, o žalobe na obnovu konania, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 8C/4/2019 – 141 zo dňa 14.10.2022, jednohlasne takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok tak, že povoľuje obnovu konania vedeného na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp.zn. 4C/43/2015.

II. P r i z n á v a žalobkyňi nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté osobitným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie, rozhodol tak, že :

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Žalobkyňa je p o v i n n á nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia.

2. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na ust. § 397 písm. e/ CSP, a ust. § 403 ods. 1, 2 CSP. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie bol viazaný názorom odvolacieho súdu, keďže jeho rozsudok, v poradí prvý v tomto konaní bol zrušený odvolacím súdom a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom a Civilný sporový poriadok upravuje podmienky, za ktorých je možné obnovu konania povoliť. Medzi iným návrh na obnovu konania je možné podať v lehote 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia, s výnimkami, ktoré upravuje § 404. Súd prvej inštancie uviedol, že odvolací súd dal pokyn na posúdenie plynutia premlčacej subjektívnej lehoty žalobcu, respektíve jeho právneho predchodcu od skutočnej vedomosti o dôvode obnovy konania, ktorej sa dozvedel až po porade s právnikom Centra právnej pomoci. Súd prvej inštancie skúmal podmienky na obnovenie konania, a to aj z toho pohľadu, či rozhodnutie o schválení súdneho zmiernu je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ, Rady EÚ, alebo komisie, ktoré je pre strany právne záväzné. V tomto smere sa stotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaného s poukazom na rozhodnutia vyšších súdnych autorít, že pri posudzovaní podmienok na podanie mimoriadneho opravného prostriedku je potrebné aplikovať reštriktívny výklad. V žalobe je ako rozhodnutie, ktorým je schválený súdny zmiernu v rozpore označeného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, a to prípady C 240/98 a C 244/98, vo veci

Oceano Grupo Editorial SA. V týchto veciach súdny dvor judikoval potrebu skúmania opodstatnenia uplatneného nároku z hľadiska jeho súladu s ustanoveniami o ochrane spotrebiteľa z úradnej moci. Uvedené rozhodnutie však bolo ešte dávno známe ešte predtým ako brat žalobkyne a žalovaný pred súdom prvej inštancie v pôvodnom konaní uzavrel súdny zmier. Ďalej podľa tvrdenia právneho zástupcu žalovaného, ktoré ale nebolo popreté brat žalobkyne v inom súvisiacom konaní, kde bol právne zastúpený, argumentoval aj týmto rozhodnutím súdneho dvora. O tomto rozhodnutí teda vedel aj v čase uzavretia súdneho zmiernu. Čo je však pre vec najpodstatnejšie je to, či dané rozhodnutie má priamy vecný a personálny súvis s napadnutým rozhodnutím, teda v danom prípade so súdnym zmiernom, a či ide o rozhodnutie pre strany záväzné. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 345/2017 vo vzťahu k obnove konania, a rozhodnutie Súdneho dvora, a NS SR sp.zn. 2Cdo/148/2017. Vychádzajúc z týchto názorov vyšších súdnych autorít, s ktorými sa súd prvej inštancie plne stotožňuje, dospel k záveru, že žaloba o obnovu konania nie je dôvodná. Rozhodnutie SD EÚ, ktoré by malo byť žaloby dôvodom na povolenie obnovy konania, bolo by dané a zverejnené dávno pred právoplatnosťou súdneho zmiernu, teda už len tento časový aspekt vylučuje povolenie obnovy konania. Takisto je potrebné uviesť, že uvedené rozhodnutie, ktoré by malo odôvodňovať obnovu konania nie je pre strany záväzné vtom smere, že by sa týkalo priamo niektorej zo strán sporu. Navyše toto rozhodnutie sa týka potreby skúmania neprijateľných podmienok z úradnej povinnosti, ale v danom prípade je zrejme aj zo žaloby, že žalobkyňa namieta absentujúce náležitosti zmluvy o úvere, čiže nie neprijateľné podmienky. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že v danom prípade nie je dôvod na povolenie obnovy konania a žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalobkyňa. Poukázala na to, že rozsudok SD EÚ sp.zn. C 240/98 a C 244/98, podľa tvrdenia súdu prvej inštancie bol prijatý dávno pred uzavretým zmiernom, a nedošlo k popretiu tvrdení argumentácie týchto rozhodnutí žalobkyňou. Žalobkyňa je presvedčená, že dôvod obnovy konania podľa písm. e/ bol v podanej žalobe a po vykonanom dokazovaní preukázateľne splnený. Dôvodom podania žaloby bolo aj tvrdenie, že vzhľadom na absentujúce podstatné náležitosti zmluvy nebolo procesne prípustné súdny zmier uzatvárať. Navrhuje zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie a žalobe vyhovieť.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací podľa § 24 CSP prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné. Súd prvej inštancie síce zistil skutočnosti, ktoré bolo potrebné zistiť pre posúdenie veci, ale dospel k nesprávnym skutkovým i právnym záverom.

7. Z obsahu spisu nateraz vyplýva, že brat žalobkyne uzavrel so D. E. F., G. zmluvu o poskytnutí F. H. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý bezúčelový úver vo výške 250 000,-Sk. Spol. DPS Financial consulting, s.r.o. si ako právny nástupca spol. D. E. F., G. v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 4C/43/2015 uplatnil nárok na zaplatenie sumy 9 959,39 eur s príslušenstvom z uvedeného úveru. V tomto konaní bol uznesením č.k. 4C/43/2015-90 zo dňa 16.6.2016 schválený súdny zmier, ktorým sa brat žalobkyne ako žalovaný v tomto konaní zaviazal uhradiť uvedenej spoločnosti sumu 9 959,39 eur s úrokom z omeškania a trovy konania v splátkach po 200 eur mesačne. Dňa 23.6.2018 brat žalobkyne zomrel. V dedičskom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 2D/102/2018 dedil otec žalobkyne ako jediný dedič, pričom z dedičského rozhodnutia zo dňa 1.8.2018 mal súd preukázané aj skutočnosť, že do dedičského konania bola prihlásená aj pohľadávka spol. DPS financial consulting, s.r.o. Uvedená spoločnosťou výzvou zo dňa 12.9.2018 vyzvala otca žalobkyne na úhradu sumy v celkovej výške 14 432,19 eur, ktorá bola v tejto výzve rozčlenená na istinu, riadne úroky, úroky z omeškania a náklady vymáhania. Dňa 18.1.2019 udelil otec žalobkyne plnú moc Centru právnej pomoci na nahliadnutie do spisu a vyhotovenie fotokópie zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4C/43/2015. Po smrti otca žalobkyne sa jedinou dedičkou stala súčasná žalobkyne, ako to vyplýva z dedičského rozhodnutia tunajšieho súdu sp. zn. 5D/88/2020 zo dňa 8.6.2020, a to vrátane pohľadávky voči spol. DPS financial consulting, s.r.o.

8. Podľa § 397 písm. e) Civilného sporového poriadku (CSP) proti právoplatnému rozsudku je prípustná žaloba na obnovu konania, ak je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, ktoré je pre strany záväzné.

9. Podľa § 403 ods. 1 CSP, žaloba na obnovu konania sa podáva v lehote troch mesiacov, odkedy sa ten, kto podal žalobu na obnovu konania, mohol dozvedieť o dôvode obnovy, alebo odo dňa, keď ho mohol uplatniť.

10. Podľa § 403 ods. 2 CSP, žaloba na obnovu konania sa podáva najneskôr v lehote troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia

11. Dôvody žaloby na obnovu konania sú zákonom vymedzené taxatívne, keď CSP reguluje žalobu na obnovu konania ad generalia a komplexne. V kontexte komunitárneho práva i medzinárodných dohôrov a judikatúry ESĽP žaloba na obnovu konania nie je vnímaná ako bežne prípustný opravný prostriedok, ale skôr ako špecifický prostriedok obrany.

12. Zákon stanovuje na podanie návrhu na obnovu konania subjektívnu a objektívnu lehotu. Subjektívna lehota na podanie tohto návrhu je 3-mesačná; jej začiatok plynie od času, keď sa ten, kto obnovu navrhuje, dozvedel o dôvode obnovy respektíve subjektívnym momentom, od ktorého sa mohol o dôvode obnovy konania dozvedieť.

13. Odvolací súd už vo svojom prvom rozhodnutí, ktorým zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, uložil povinnosť zaoberať sa návrhom žalobcu resp. právneho predchodcu žalobkyne s poukazom nato, že trojmesačná subjektívna lehota u žalobcu je splnená.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na obnovu konania dňa 08.02.2019 podal I. J. – otec žalovaného v pôvodnom konaní K. J.. Pôvodné konanie prebiehalo na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 4 C/43/2015 a bolo skončené uznesením o schválení súdneho zmieru s právoplatnosťou: 15.07.2016. Pôvodný žalovaný zomrel dňa XX.XX.XXXX a jediným dedičom zo zákona sa stal jeho otec, I. J.. Dedičstvo bolo prejednané na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 2D/102/2018 (uznesenie o dedičstve nadobudlo právoplatnosť dňa 01.08.2018) . V dedičskom konaní, okrem iného, prihlásil pohľadávku v tomto konaní, žalovaný. Dedič I. J. požiadal o právnu pomoc Centrum právnej pomoci dňa 18.01.2019 a splnomocnený zamestnanec nahliadol do súdneho spisu za účel jeho štúdia a vyhotovenia kópií listín , ktoré súdny spis obsahoval. Dňa 08.02.2019 podal žalobca návrh na obnovu konania.

15. I. J., v priebehu konania zomrel a súd prvej inštancie pokračoval v konaní s jeho dedičkou – dcérou nebohého a súčasťou žalobkyňou (uznesenie na č .I. 104 zo dňa 11.1.2021).

16. Subjektívnym momentom, od ktorého sa mohol právny predchodca žalobkyne o dôvode na podanie návrhu na obnovu konania, bola návšteva Centra právnej pomoci dňa 18.01.2019 a tak návrh na obnovu konania dňa 08.02.2019 bol podaný v trojmesačnej subjektívnej lehote a trojročnej objektívnej lehote od právoplatného skončenia pôvodného konania, dňa 15.07.2016.

17. Napriek tomu, že súd prvej inštancie konštatuje záväznosť právneho názoru odvolacieho súdu, zamietol žalobu z iných dôvodov. Toto odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie však neobstojí, za situácie, že spotrebiteľský charakter pôvodného konania je nespochybniteľný. Nemožno súhlasiť s dôvodmi rozhodnutia, že žalobca bol právne zastúpený, poukazoval na rozhodnutie ESĽP, , ktoré bolo známe už v čase pôvodného konania a nenamietal neprijateľné zmluvné podmienky zmluvného vzťahu. Práve všeobecný súd je oprávnený v súlade nielen z vnútroštátnou úpravou, ale predovšetkým so smernicami a rozhodnutiami EÚ, skúmať zmluvný vzťah uzavretý medzi dodávateľom a spotrebiteľom v kontexte týchto úprav.

18. Odvolací súd s ohľadom na charakter pôvodného konania, ktorý presahuje aj do konania o povolenie obnovy konania, poukazuje na argumentáciu žalobkyne v podanom návrhu, a navyše ďalej uvádza :

19. Prvou skupinou sporov pri ktorých súd použije odlišné procesné postupy, sú spotrebiteľské spory. Spotrebiteľským sporom je akýkoľvek spor, ktorý vznikne medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou. Zákonodarca

pojmovo odkazuje na hmotno-právnu úpravu – najmä na ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

20. Jedným z prvých osobitných procesných postupov súdu je rozšírená poučovacia povinnosť voči strane, ktorá je spotrebiteľom. Nad rámec všeobecnej poučovacej povinnosti (ust. § 160 CSP) súd poučí túto stranu najmä o:

1. možnosti dať sa zastúpiť,
2. o tom, aké dôkazy je potrebné predložiť,
3. možnosti podania návrhu na neodkladné opatrenie alebo zabezpečovacie opatrenie,
4. iných možnostiach na uplatnenie alebo bránenie jej práv.

21. K argumentu súdu prvej inštancie o tom, že právny predchodca žalobcu bol právne zastúpený a poznal zmluvné podmienky kontraktu, treba dodať, že to, či spotrebiteľ využíva alebo nevyužíva právnu pomoc advokáta, nemôže tento záver zmeniť, keďže výklad práva Únie, ako aj rozsah zásad efektivity a ekvivalencie sú nezávislé od konkrétnych okolností každého prípadu (pozri v tomto zmysle rozsudok *Rampion a Godard*, C-429/05, EU:C:2007:575, bod 65). Záver okresného súdu o neaplikovateľnosti zásad efektivity a ekvivalencie nemôže obstať a povinnosť podrobiť ex offo súdnej kontrole zmluvu zo všetkých všeobecných hľadísk prijateľnosti a akceptovateľnosti zmluvných podmienok explicitne vyplýva z príslušných smerníc, preto týchto povinností sa okresný súd zbaviť nemôže.

22. Článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je predmetná právna úprava vo veci samej, ktorá v insolvenčnom konaní neumožňuje súdu, na ktorom sa toto konanie vedie, skúmať ex offo prípadnú nekalú povahu zmluvných podmienok, z ktorých vznikli pohľadávky prihlásené v uvedenom konaní, napriek tomu, že tento súd má na tento účel k dispozícii potrebné informácie o právnych a skutkových okolnostiach, a ktorá uvedenému súdu umožňuje skúmať len nezabezpečené pohľadávky a námietky obmedzuje len na možnosť tvrdiť zánik alebo premlčanie týchto pohľadávok.

23. Článok 10 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor týkajúci sa pohľadávok zo zmluvy o úvere v zmysle tejto smernice, ukladá povinnosť skúmať ex offo, či bola dodržaná informačná povinnosť stanovená v tomto ustanovení, a vyvodíť dôsledky, ktoré podľa vnútroštátneho práva vyplývajú z porušenia tejto informačnej povinnosti pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice (Súdneho dvora EÚ C-377/14).

24. Súd by mal na strany sporu pôsobiť mediačne, t.j. o uzavretie zmiery sa má súd vždy pokúsiť. Táto zásada je zvýraznená aj v ďalších ustanoveniach, napríklad § 170 ods. 2 CSP, § 179 ods. 2 CSP.

25. Oproti doterajšej právnej úprave už nie je predpokladom schválenia zmiery skutočnosť, že to povaha veci pripúšťa. Uzavretie zmiery je teda v súčasnosti prípustné bez ohľadu na povahu sporu. Jediným predpokladom pre schválenie zmiery je súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Úlohou súdu je vykonať dokazovanie len v takom rozsahu, aby mal preukázané, že navrhnutý zmier nie je v rozpore s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov, alebo ich neobchádza. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. októbra 2010, sp. zn. 5 M Cdo 11/2009).

26. Z vyššie uvedeného rozhodnutia jednoznačne vyplýva, že v pôvodnom konaní sa mal súd prvej inštancie zaoberať ex offo s neprijateľnými zmluvnými podmienkami zmluvného vzťahu a až po tomto zistení, zvažovať, či boli splnené zákonom stanovené podmienky na schválenie súdneho zmiery. Už nateraz je zrejmé, že zmluva, ktorá bola predmetom nároku uplatneného v pôvodnom konaní, neprijateľné zmluvné podmienky obsahuje (nie je vylúčená aj jej neplatnosť) a v súvislosti s postúpením pohľadávky z pôvodného veriteľa na terajšieho žalovaného, je otázna aktívna legitímácia v pôvodnom spore na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 4C/43/2015.

27. Odvolací súd je presvedčený o nevyhnutnosti venovať mimoriadnu pozornosť a súčasne chronologicky preveriť v pôvodnom konaní najmä :

- a) Posúdenia existencie a platnosti dohody podľa § 565 Občianskeho zákonníka.
- b) Posúdenia platnosti predčasného zosplatnenia podľa § 37, § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka.
- c) Posúdenia platnosti záložnej zmluvy z hľadiska jej obsahových náležitostí, resp. povahy neprijateľnej zmluvnej podmienky.
- d) Posúdenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere z hľadiska jej obsahových náležitostí a skúmania bonity spotrebiteľa, pre účely možného vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, resp. pôžičky.
- e) Posúdenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere z hľadiska skúmania bonity spotrebiteľa pre účely posúdenia možnosti veriteľa požadovať okamžité splatenie úveru.
- f) Posúdenia proporcionality medzi nezaplatenou sumou splátok a výškou zosplatneného dlhu.
- g) Posúdenia neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

28. Preto aj z pohľadu dôvodov uvedených v návrhu na povolenie obnovy konania, sú splnené podmienky na vyhovie návrhu v súlade s ust. § 414 v spojení s ust. a § 413 ods. 1 písm. e) CSP a contraccio.

29. Z vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP a vyhovel návrhu žalobkyne na obnovu konania vedeného na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 4C/43/2015.

30. O trovách konania odvolací súd rozhodoval podľa ust. § 396 ods. 2 CSP a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov celého konania ako úspešnej účastníčke v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 100 %.

31. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).